

ED EN SILVIA ZOEKEN EEN EICELDONOR

De tijd dringt!

Ed (37) en Silvia (37) zijn ongewenst kinderloos. Na een lang traject van vruchtbaarheidsbehandelingen staan ze nu op de wachtlijst bij een eicelbank. Het kan nog jaren duren voor ze eindelijk een eicel krijgen toegewezen. Tenzij ze zélf een vrouw vinden die een eitje aan ze wil afstaan.

Tekst: Miranda Birney - Foto: Corbis

Ed en Silvia hebben vrij, maar zitten midden in een verbouwing. Op hun huis zijn net twee nieuwe dakkapellen geplaatst. Ed is nu eigenhandig de ruimtes aan het afwerken.

"Als er een kindje komt, hebben we plek voor een leuke kinderkamer", zegt hij trots. "We wilden altijd graag twee kinderen, maar inmiddels zijn we al dolblij als het er eentje wordt." Silvia knikt instemmend, maar ook een beetje bedrukt. Ze hebben hun toekomstverwachtingen door de jaren heen al flink moeten bijstellen...

Silvia en Ed leerden elkaar kennen via een datingsite. Silvia: "Toen ik met Ed in gesprek raakte, was er meteen een klik. We bleken op precies dezelfde dag te zijn geboren. We waren toen allebei drieëndertig jaar."

"Ik reed in die tijd nog op de vrachtwagen in het buitenland", vertelt Ed. "In het begin zagen we elkaar daarom alleen in de weekends. Toen we samen op vakantie gingen, heb ik Silvia ten huwelijk gevraagd. Een jaar na onze eerste ontmoeting zijn we op onze verjaardag getrouwd."

Silvia: "We hadden geen van beiden een eerdere lange relatie achter de rug en we hadden ook geen kinderen. Al snel was duidelijk dat we allebei een kinderwens hadden. Omdat we al iets ouder waren, begonnen we daar sneller over. Vooral voor een vrouw tikt de biologische klok immers door. Mijn zus had al een dochtertje en ik verkeerde in de veronderstelling dat ik ook kinderen kon krijgen. Daar ga je als gezonde vrouw van uit. Ik weet nog goed dat mijn moeder me waarschuwde: 'Denk eraan, als je pech hebt en nu al zwanger wordt, pas je straks misschien niet meer in je trouwjurk! Met een driemaandenbuikje kan het nog net!' Daar

hield ik keurig rekening mee. Pas een paar maanden voor ons trouwen stopte ik met de pil. Maar een half jaar na onze trouwdag was ik nog steeds niet zwanger en mede vanwege mijn leeftijd zijn we vrij snel naar het ziekenhuis gegaan. Gewoon om eens te kijken of alles in orde was.

Eds zaad bleek van verminderde kwaliteit, waardoor wij in aanmerking kwamen voor IUI (*intra-uteriene inseminatie, red.*). Dat is een methode waarbij de meest beweeglijke zaadcellen kunstmatig in de baarmoeder worden ingebracht, zo dicht mogelijk bij de vrijgekomen eicel. Als dat op het juiste moment in de menstruatiecyclus gebeurt, kan dat de kans op een zwangerschap verhogen. Ik kreeg drie IUI's, allemaal zonder resultaat. Dat vonden we heel jammer.

Kort daarna gingen Ed en ik samen lekker een weekje op vakantie, ergens in de Benelux. Daar was ik hard aan toe. Door een fusie was het toen een hectische periode bij mij op het werk. Er volgden maar liefst drie ontslagrondes. Ik werkte al een flinke tijd op een van de administraties en kon daardoor gelukkig aan de slag blijven, maar een heleboel collega's stonden op straat. Al die stress nam ik mee naar huis. Precies in dat ene heerlijke weekje vakantie ben ik spontaan zwanger geraakt. Ed en ik waren in de zevende hemel en hebben het meteen aan onze beide families verteld.

Omdat ik vanwege de IUI's onder behandeling was in het ziekenhuis, kreeg ik al na zes weken een eerste echo. De artsen twijfelden eerst of het om één of twee vruchtjes ging. Er was wel beweging te zien, maar er leek iets mis te zijn met het hartje. Kortom, ze vertrouwden het niet helemaal. Een week later zagen we op een tweede echo dat er geen leven

We moesten het maar blijven proberen op de natuurlijke manier

meer was in mijn baarmoeder. Een paar dagen daarna kreeg ik thuis een bloeding. Het vruchtje had losgelaten na acht weken zwangerschap. We waren zo gelukkig geweest en in één klap was alles weg. Dit hadden we totaal niet verwacht. Ik ben toen volledig ingestort."

Silvia verdringt haar tranen. Ze vindt het nog steeds lastig om over te praten. "Ik ben toen bijna twee maanden thuis geweest", vervolgt ze met trilende stem. "Je bent wat ouder en een miskraam kan gebeuren, dat weet je. Maar toch... Het was een samenloop van omstandigheden. Het was te veel. De mislukte IUI's, de miskraam, de stress op mijn werk. En Ed zat toen ook net thuis."

"Ik was zelfstandig vrachtwagenchauffeur, maar verloor door de crisis mijn belangrijkste opdrachtgever", legt Ed uit. "Ik heb toen acht maanden zonder werk thuisgezeten."

Ik had al die tijd heel regelmatig en gezond geleefd, dus geen alcohol gedronken en bijna niet gerookt. ik kreeg voldoende vitamines binnen, want we aten gezond: aardappels, vlees en verse groenten. Maar al die dingen hadden blijkbaar geen effect gehad op de kwaliteit van het vruchtje.

Toch kon ik met deze tweede miskraam iets beter omgaan. Op mijn werk was het een stuk rustiger en ook in mijn hoofd bleef het kalm. Wel merk ik dat ik sindsdien angstiger ben geworden voor een eventuele volgende miskraam. Dat nog een keer meemaken, lijkt me heel zwaar."

Ed wilde graag weten waarom het die twee keer was misgegaan. Hij vertelt: "We vroegen de gynaecoloog of daar onderzoek naar gedaan kon worden, maar dat doen ze pas na drie miskramen. We kregen nog twee IUI's, alweer zonder resultaat. Toen vroegen we of we in aanmerking konden komen voor IVF, oftewel reageerbuisbevruchting. Bij IVF worden eicellen buiten het lichaam van de vrouw bevrucht met zaadcellen van haar partner en vervolgens in de baarmoeder teruggeplaatst. Omdat in mijn zaad niet zulke goede 'zwemmers' zaten, leek dit ons een goede optie. Maar we kregen als antwoord: 'Ga het eerst nog maar een paar maanden thuis proberen. Silvia is per slot van rekening al twee keer spontaan zwanger geworden.'"

"Een IVF-traject is namelijk vrij zwaar", licht Silvia toe. "Je moet heel veel hormonen spuiten. Ze hoopten natuurlijk dat het bij ons nog een keer spontaan zou lukken, op een natuurlijke manier."

"Tja, wat moet je dan?" vervolgt Ed. "Je bent toch afhankelijk van ze. Eigenlijk werkte het feit dat Silvia twee keer spontaan zwanger was geworden toen in ons nadeel. Pas driekwart jaar later, toen Silvia toch niet zwanger raakte, stemden de artsen in met IVF. Eerst kregen we weer nieuwe onderzoeken. Daarna moesten we naar een verplichte voorlichtingsavond over IVF. Omdat die net was geweest, moesten we vier maanden wachten op de volgende bijeenkomst. Ondertussen tikte voor ons de klok door. We zijn toen een jaar achterop geraakt en dat nam ik de artsen best kwalijk. Pas in september vorig jaar kregen we eindelijk onze eerste IVF-behandeling."

Silvia vertelt wat de IVF voor haar betekende. "Mijn hele hormoonhuishouding werd stilgelegd en daarna kreeg ik een hormoonspuit om meerdere follikels, waar de eicellen in zitten, tot rijping te laten komen. Er zijn vrouwen die heel slecht op de hormonen reageren en erg gevoelig of emotioneel

worden. Mij is het erg meegevallen. Om de dag ging ik samen met Ed naar het ziekenhuis voor een inwendige echo. Gelukkig gaven mijn collega's me hier alle ruimte voor. Twee van hen hadden zelf ervaring met IVF, wat prettig was. Ze voelden met me mee. Ed, die inmiddels vast werk had, kon het ook goed regelen met zijn leidinggevende. Tegen zijn collega's is hij altijd wat minder spraakzaam dan ik. Maar een collega die zelf twee kinderen had gekregen dankzij IVF kreeg in de gaten dat Ed ermee bezig was. Met hem kon Ed er toen goed over praten. Na tweeënhalve week kreeg ik de punctie waarbij follikels met eitjes uit mijn eierstokken werden gehaald. Dat was behoorlijk pijnlijk. Daarna moest Ed naar het ziekenhuis in Amsterdam met een potje zaad en een koffertje met drie follikels. Daar werden twee geschikte eitjes uit geselecteerd en bevrucht. In ons eigen ziekenhuis werd één eitje teruggeplaatst in mijn baarmoeder. Nu moest er alleen nog een innesteling plaatsvinden. Ze laten die terugplaatsing zien op een beeldscherm, heel bijzonder. Technisch gezien was ik op dat moment al zwanger. Toen ik twee weken later ongesteld werd, was de teleurstelling daarom groter dan bij een niet-geslaagde IUI."

Ed vertelt verder: "We kregen een tweede IVF-behandeling met andere hormonen en in een iets hogere dosis. De dag dat ik weer met het koffertje naar Amsterdam moest, was toen het zo ontzettend hard sneeuwde. Het hele land was bedekt met een dikke witte laag, maar ik had nog geen winterbanden onder de auto. Wat een stress! Ik moest om negen uur weer terug zijn in het ziekenhuis in het midden van Nederland. Ze belden al op: 'Waar blijf je nou?' In Amsterdam hadden ze gezegd dat de twee bevruchte eitjes van goede kwaliteit waren, maar toch is ook deze IVF niet gelukt. Het zat er duidelijk niet in voor ons. Na deze teleurstelling zijn we allebei een weekje thuisgebleven van ons werk. We moesten het echt even verwerken. We voelen op die momenten heel goed aan wanneer we de ander even met rust moeten laten en gaan dan onze eigen dingetjes doen. Ik ga dan lekker iets met mijn handen doen. Hout kloven of het bos in met mijn camera en paddenstoelen fotograferen." "Voor mij verliep die verwerking anders", zegt Silvia. "Ik zat nog met de pijnkwalen. Zolang mijn lichaam nog niet hersteld was van de hormonen, werd ik er continu mee geconfronteerd."

Ed: "Ik ben van ons wel degene die op een gegeven moment zegt: 'Kom, we moeten weer verder, Sil. We gaan ervoor!' We hebben drie jaar van zie-

kenhuisbezoek, emoties, teleurstellingen en verdriet achter de rug. Als stel doet dat iets met je. Een voordeel bij ons is dat de kinderloosheid aan ons allebei ligt. Soms gaan stellen uit elkaar omdat ze hopen dat het bij een andere partner wel lukt. Of ze denken verschillend over allerlei zaken. Wij zitten gelukkig aardig op dezelfde lijn."

Later krijgen Ed en Silvia een vervelende boodschap te horen van de behandelend arts: "De eicellen van Silvia zijn te oud. We willen jullie geen valse hoop geven. Eiceldonatie is nog wel een mogelijkheid."

Silvia: "We zijn daar toen samen over gaan lezen en hebben er veel over gepraat. Bij eiceldonatie staat een vrouw onbevuchte eicellen af aan een andere vrouw die zelf geen goede eicellen heeft. Het is eigenlijk vergelijkbaar met spermadonatie. De eicel is dan niet van mijzelf, maar het kindje groeit wel negen maanden lang in mijn buik."

Het traject bij de eicelbank start pas in 2013 en gaat heel lang duren, met allerlei gesprekken en onderzoeken

Het wordt gevoed door mijn lichaam, ik kan het voelen bewegen, er is vanaf het prille begin contact tussen moeder en kind. Samen zouden Ed en ik alles intens meemaken, inclusief de zwangerschapskwaaltjes. We besloten het op deze manier te proberen."

Ed: "We willen wel graag een kind dat fysiek enigszins met ons overeenkomt, dus we willen geen eicel van een donor buiten Europa. Bovendien wordt in veel landen, in tegenstelling tot in Nederland, de genetische moeder niet geregistreerd. Ook is in Nederland wettelijk bepaald dat het kind vanaf zijn zestiende jaar de gegevens van de genetische moeder mag opvragen. We vinden het belangrijk dat ons kind de mogelijkheid heeft om te kunnen achterhalen waar zijn eitje vandaan komt. We gaan er ook zeker geen geheim van maken naar het kind toe. Wellicht zijn er over een jaar of tien veel meer kinderen in onze omgeving dankzij eiceldonatie geboren en is het dan heel normaal."

We staan nu op de wachtlijst van de eicelbank in Utrecht, maar die bank gaat pas in maart 2013 van start. Als we aan de beurt zijn, krijgen we eerst een intakegesprek en een gesprek met een psycholoog.

De klok tikt door voor ons. Door al dat wachten zijn we een jaar achterop geraakt. Dat neem ik de artsen kwalijk

"Gelukkig had Silvia een goede baan. Als zij was ontslagen, waren we allebei werkloos geweest."

Silvia vertelt verder: "We hebben in die periode de IUI-behandelingen tijdelijk stopgezet. Ik wilde de tijd hebben om alles eerst goed te verwerken. Met de hulp van een maatschappelijk werker ben ik langzaam weer aan het werk gegaan. Toen we opnieuw naar het ziekenhuis gingen, werd er tijdens een controle een cyste op een van mijn eileiders ontdekt. Die moest eerst worden weggehaald voordat ik een nieuwe IUI kon krijgen. En toen werd ik tot mijn verrassing voor de tweede keer zwanger! Alweer spontaan!

We waren heel blij en op zichzelf niet echt bang dat het weer zou misgaan. Toch twijfelden we. Zullen we het deze keer wel of niet meteen aan de familie vertellen? We besloten er nog even mee te wachten. Maar toen we een weekje met Eds ouders in een vakantiehuisje zaten, was het niet meer vol te houden. Ed versprak zich, waardoor zijn moeder er meteen doorheen prikte: 'Dus jullie verwachten een kindje?' Zijn ouders vonden het heerlijk voor ons. Ik was die dag precies vier weken in verwachting. We waren net onderweg naar huis toen het opnieuw misging. Onze teleurstelling was groot."

Nu moet het echt gaan gebeuren

Dan moeten we afwachten of we een eicel krijgen toegewezen. Alles bij elkaar zijn we dan zo weer een half jaar verder. Maar als het lukt om voor die tijd zélf een donor te vinden, dan zou dat prachtig zijn. Want nogmaals: de tijd dringt!"

"Vrouwen die ons een eicel willen geven, moeten wel beseffen dat het een heel emotioneel traject is met veel fysiek ongemak", vertelt Silvia eerlijk. "Ook kost het flink wat tijd. Eerst is er een gesprek met een psycholoog, zijn er onderzoeken en wordt alles officieel vastgelegd. Daar ben je al een half jaar mee zoet, voordat je het traject ingaat.

We gunnen een ander al het geluk, maar alle verhalen over ongeplande zwangerschap zijn soms even slikken

Daarna krijg je de hormoonspuiten en de punctie. Vrouwen die willen doneren, moeten er daarom goed over nadenken en ook een eventuele partner moet er volledig achterstaan. Als zijn vrouw gevoelig op de hormonen reageert, krijgen hij en hun eventuele kinderen daar immers ook mee te maken in het dagelijks leven.

Vaak hebben vrouwen die eicellen willen doneren zelf ervaringen met kinderloosheid in hun directe omgeving. Ze weten hoe pijnlijk het is voor mensen om niet zwanger te kunnen raken en hebben het er daarom voor over. In Nederland ligt de leeftijdsgrens om een eicel te mogen doneren op achtentwintig jaar en mag er geen geld voor worden gevraagd. Donors krijgen negenhonderd euro vergoeding van de verzekering en dat is puur voor de onkosten. De enige beloning voor de donor is de wetenschap dat ze ons dolgelukkig maakt!"

Ed: "In landen als Spanje en Rusland is commerciële eiceldonatie wel toegestaan, maar dat kost veel geld. Er zijn mensen die er tienduizenden euro's voor overhebben en zich er zelfs voor in de schulden steken. En dan is het nog niet eens zeker of het wel gaat slagen. Zover willen wij niet gaan in onze kindervens.

In Nederland ligt de leeftijdsgrens om een eicel te mogen ontvangen op tweeënveertig jaar, maar wij hebben onze grens gesteld op veertig jaar, puur om onszelf te beschermen. Wij vinden onszelf op die leeftijd al oud genoeg. Tegen de tijd dat je kind het

huis uit gaat, gaan wij bij wijze van spreken al met pensioen. Als het zover is, denken we er misschien anders over, maar het houdt een keer op. Het leven is niet maakbaar. We hopen natuurlijk dat we een eiceldonor kunnen vinden. Lukt dat niet, dan zijn we klaar. Dan zijn we op het punt aangekomen dat we moeten accepteren dat we kinderloos blijven." Silvia: "Denk niet dat we snikkend aan andermans kraambed staan. We gunnen een ander ook al het geluk. Een goede vriendin van ons was met de pil gestopt, want ze wilde graag een tweede kindje met haar nieuwe vriend. Ze was vrij snel zwanger en vond het heel moeilijk om dat aan ons te vertellen, wetende in welk traject wij zaten. We wisten dat ze graag een kleintje wilde en voor haar vonden we het hartstikke leuk, absoluut. Maar laatst vertelde een collega me dat ze ongepland zwanger was geworden, dwars door de pil heen. Ze wilden eerst hun huis verbouwen en dan pas een kind, maar het liep iets anders. Toen moest ik wel even slikken. Wij hebben er echt alles voor gedaan om zwanger te worden, maar het lukt niet, en bij haar gaat het zo makkelijk.

Op forums lees je echter ook over de andere kant. Vrouwen van tweeëntwintig jaar die al in de overgang zijn en bijna geen vruchtbare eitjes hebben. Dat verwacht je niet op zo'n jonge leeftijd. Al hebben zij nog wel voldoende jaren voor de boeg voor andere methoden. Wij zitten al dicht bij die leeftijdsgrens..."

Ed beweegt een beetje ongedurig op de bank. Hij wil weer aan het werk op zolder. Ed: "Het was eerst de bedoeling dat er een extra kamer bij zou komen op zolder, maar die hebben we laten vallen. We gaan er niet meer vanuit dat het krijgen van twee kinderen nog gaat lukken. Maar bij een volgende terugplaatsing van een eicel gaan we wel meteen voor twee. Dat mag. Ja, we blijven optimistisch. Het lijkt me hartstikke leuk om vader te worden! Het is ook een aanvulling op je relatie."

"Een soort volgende stap", vult Silvia hem aan. "Spontaan zwanger worden kan trouwens ook nog steeds", zegt ze hoopvol. "Er hoeft maar één eicel te zijn die wél zijn werk doet..." ■

Wil je reageren op dit verhaal? Mail o.v.v. 'MGS1205 Ed en Silvia' naar redactie@mijngeheim.nl. Je kunt ook je eigen verhaal vertellen op www.mijngeheim.nl.

Marjolein Grömminger is werkzaam voor Freya, de vereniging voor mensen met vruchtbaarheidsproblemen.

Foto: Lion Spilt

Waarom eiceldonatie?

Als het niet lukt om zwanger te worden op de natuurlijke manier, luidt dit vaak een periode in van onzekerheid en verdriet. Iets wat vanzelfsprekend leek - het zwanger worden - wordt een traject van uithoudingsvermogen, geduld, stress en onzekerheid. Gelukkig zijn er verschillende medische behandelingen mogelijk waarmee alsnog geprobeerd kan worden een zwangerschap tot stand te brengen. Afhankelijk van de diagnose die is gesteld, kan de arts voorstellen om behandelingen uit te voeren zoals IUI (intra-uteriene inseminaties), IVF (in vitro fertilisatie), KID (kunstmatige inseminatie met donorzaad). Dit zijn de methodes die het meest worden ingezet.

Wensmoeder

Wanneer blijkt dat de vrouw geen eicellen meer aanmaakt door een (vervroegde) overgang of wanneer de eicellen van onvoldoende kwaliteit blijken te zijn, dan kan eiceldonatie een mogelijke oplossing zijn. Hierbij wordt de wensmoeder zwanger van de eicel van een andere vrouw. Ze is dan zelf zwanger van het kindje, maar is niet de biologische moeder. In Nederland was het tot voor kort alleen mogelijk om eiceldonatie toe te passen wanneer je zelf een eiceldonor meebracht. Vaak was dit een zus of goede vriendin. Wanneer je zelf geen donor kon vinden, was je tot nu toe voor eiceldonatie aangewezen op een behandeling in het buitenland. De donors in het buitenland zijn over het algemeen anoniem en de motivatie om te doneren is vaak van financiële aard. Dat wordt commerciële eiceldonatie genoemd.

Eicelbank

Een nieuw initiatief in Nederland is de eicelbank die in het UMC Utrecht wordt opgericht. Hier kunnen eiceldonors zich melden, en ook de vrouwen die aangewezen zijn op eiceldonatie. De wettelijke context is gelijk aan die van een spermabank: anonieme donatie is niet mogelijk. Dat is dus anders dan eiceldonatie in het buitenland, waar in veel gevallen wel gewerkt wordt met een anonieme donor. Dit houdt in dat een kind dat wordt geboren na eiceldonatie, vanaf zijn zestiende het recht heeft de contactgegevens van de donor op te vragen. Voor de donor betekent dit dat een kind dat ontstaan is uit de donatie, na zestien jaar contact kan zoeken.

Vergoeding

Een eiceldonor ontvangt een vergoeding voor haar donatie. Dit moet gezien worden als een tegemoetkoming in de ongemakken die gepaard gaan met de behandeling die nodig is voor het 'oogsten' van de eitjes. Hiervoor moet de donor namelijk een volledige IVF-behandeling ondergaan, tot en met de eicelpunctie. Tijdens dit traject wordt eerst de eigen cyclus van de vrouw stilgelegd. Hierna worden met dagelijkse hormoonspuiten de eierstokken aangezet tot het ontwikkelen van meerdere follikels met daarin de eicellen. Wanneer de eicellen bijna rijp zijn, wordt de punctie afgesproken. Met behulp van een holle naald die is bevestigd aan een inwendig echoapparaat, worden alle follikels (met daarin de eicellen) via de vaginawand aangeprikt en leeggezogen. Deze eicellen kunnen vervolgens bevrucht worden met het sperma van de wensvader waarna het ontstane embryo geplaatst kan worden bij de wensmoeder. Na ongeveer twee weken wordt een zwangerschapstest gedaan die uitwijst of de behandeling succesvol is geweest.

Psychologisch onderzoek

Eiceldonatie is natuurlijk niet zomaar iets. Je staat als donor je erfelijk materiaal af, waarmee er een biologisch eigen kind kan ontstaan dat niet bij jou opgroeit. Het is belangrijk dat de donor zich hiervan bewust is. Daarom maakt een psychologisch onderzoek - net als medische tests - onderdeel uit van de procedure die voorafgaat aan de donatie.

Tegelijkertijd is eiceldonatie - overigens net als spermadonatie - natuurlijk een prachtige manier om mensen met een onvervulde kindervens te helpen aan een belangrijk stukje levensgeluk!

Meer over Freya

Deze vereniging ondersteunt mensen voor wie zwanger worden niet vanzelfsprekend is. Freya geeft informatie, organiseert bijeenkomsten voor lotgenoten en behartigt belangen. Voor meer informatie kun je kijken op www.freya.nl.